

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova

Obiectivele Diplomației Economice ale Republicii Moldova

1. Considerațiuni Generale

Diplomația Economică constituie una din componentele principale ale politicii externe a Republicii Moldova și are scopul de a apăra și promova interesele economice naționale peste hotarele țării, astfel contribuind la asigurarea creșterii economice și prosperării Republicii Moldova.

În contextul globalizării și a dinamicii accelerate a proceselor internaționale, prioritatea de bază a Diplomației Economice a Republicii Moldova este sprijinul dezvoltării economice a statului, prin prisma integrării economiei țării în sistemul internațional de relații economice.

Tradițional, rolul decisiv în realizarea obiectivelor diplomației economice îi revine Ministerului Afacerilor Externe și Misiunilor Diplomatice. Conform practicii existente, majoritatea Ministerelor Afacerilor Externe din toată lumea acordă o importanță deosebită diplomației economice.

Obiectivele diplomației economice sunt elaborate luând în considerare prevederile actelor normative ale Republicii Moldova precum și practicii internaționale, între care: Programele de guvernare, Strategiile de dezvoltare social-economică și investițională, Concepțiile de Integrare Europeană, alte hotărâri, dispoziții și indicații: Acestea sunt:

- Promovarea intereselor economice ale Republicii Moldova peste hotare.
- Dezvoltarea colaborării cu organizațiile economice internaționale.
- Optimizarea colaborării MAEIE pe linie economică cu instituțiile guvernamentale naționale.

În vederea implementării cu succes a obiectivelor Diplomației Economice, MAEIE consideră primordial efectuarea unei reforme instituționale care ar include următoarele acțiuni:

- Instituirea unui cadru eficace de colaborare interministerială pe linie economică dintre MAEIE și instituțiile de profil din țară, între care Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Finanțelor, Camera de Comerț și Industrie și Agenția pentru Promovarea Exportului și Atragerea Investițiilor.
- Sporirea eficienței colaboratorilor MAEIE și a Misiunilor Diplomatice pe linie economică, în baza principiilor profesionalismului, transparenței și aprecierii pe merit.
- Implicarea activă în promovarea Diplomației Economice a Consulilor Onorifici ai Republicii Moldova peste hotare.
- Optimizarea acțiunii economice externe prin prisma creării tuturor mecanismelor și instrumentelor necesare promovării economiei țării noastre peste hotare.
- Instituirea secțiilor comercial-economice în cadrul Misiunilor Diplomatice ale RM.

2. Prioritățile Diplomatiei Economice

Promovarea intereselor economice ale Republicii Moldova peste hotare

Politica statului în domeniul relațiilor economice externe, având drept scop integrarea continuă a țării în economia mondială și asigurarea susținerii creșterii economice, se va axa în mod prioritar pe dezvoltarea următoarelor direcții prioritare:

- Promovarea comerțului exterior, prioritate având promovarea exporturilor.
- Atragerea investițiilor și a noilor tehnologii în economia națională.
- Atragerea asistenței economice externe.
- Promovarea imaginii economice și investiționale favorabile a țării.

Promovarea comerțului exterior, promovarea exporturilor

Scopul principal constă în promovarea mărfurilor și serviciilor autohtone pe piețele străine de o manieră orientată spre reducerea deficitului balanței comerciale și respectiv, echilibrarea schimburilor comerciale externe.

Pentru atingerea scopurilor menționate, activitățile principale în domeniu vor fi orientate spre:

- consolidarea și aprofundarea cadrului juridic al relațiilor comercial-economice cu țările străine, între care Acordurile Interguvernamentale de cooperare economică, Acordurile privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale pe venit și capital, etc.
- promovarea produselor sectoarelor cu potențial de export ridicat din țară, identificarea piețelor strategice de export și facilitarea accesului produselor naționale pe aceste piețe.
- asigurarea participării partenerilor străini la târgurile și expozițiile din țară, precum și participarea agenților economici naționali la astfel de manifestări pe plan internațional.
- organizarea vizitelor oamenilor de afaceri, formarea centrelor de comerț internațional, centrelor de marketing și a unei rețele de case de comerț; asigurarea informațională a agenților economici.
- extinderea și beneficierea de facilitățile tarifare, oferite în cadrul aranjamentelor juridice cu UE, Elveția, Japonia, Canada și SUA, precum și în cadrul OMC.

Atragerea investițiilor străine și a noilor tehnologii în economia națională

Atragerea investițiilor străine și a noilor tehnologii avansate contribuie indiscutabil la crearea de noi sectoare productive profitabile pentru Republica Moldova. O majorare simțitoare a investițiilor externe va permite restabilirea factorilor de bază ai creșterii economice prin înnoirea cardinală a fondurilor fixe și implementarea tehnologiilor avansate, crearea masivă a noilor locuri de muncă, revitalizarea științei, creșterea nivelului educației și științei etc, contribuind astfel la menținerea și accelerarea ritmului de creștere economică.

Obiectivul prioritar al Diplomatiei Economice în domeniul investițiilor este contribuția la creșterea semnificativă a volumului investițiilor străine și menținerea acestora la un nivel înalt. Realizarea obiectivului menționat cuprinde următoarele elemente:

- contribuția la crearea cadrului normativ și instituțional necesar activităților investiționale, în corespundere cu principiile și normele dreptului internațional.

- negocierea și încheierea cu țările străine a acordurilor bilaterale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor.
- crearea unui sistem de stocare a proiectelor investiționale din Republica Moldova și
- promovarea proiectelor de investiții moldovenești din sectorul public și privat peste hotare
- promovarea unei imagini atractive a Republicii Moldova ca destinație a fluxurilor investiționale la nivel de țară, regiune, ramură economică și informarea investitorilor privind oportunitățile investiționale în cadrul acestora.
- acordarea serviciilor informative pentru investitorii străini.
- organizarea participării țării la programele internaționale care conțin componente referitoare la investițiile străine.
- contribuirea la implementarea în țară a unui mecanism de monitorizare a fluxurilor de investiții străine conform practicilor internaționale.
- sporirea intereselor investitorilor pentru zonele speciale, zonele defavorizate, zonele antreprenoriatului liber, parcurile științifico-tehnologice, inovaționale și industriale, pentru dezvoltarea regională.
- acordarea suportului necesar creării de către agenții economici naționali a unor parteneriate cu companiile străine pentru atragerea investițiilor directe în vederea perfecționării tehnologiilor și aptitudinilor profesionale.

Promovarea imaginii economice favorabile țării

Una din principalele componente ale Diplomației Economice o constituie promovarea unei imagini economice favorabile a Republicii Moldova care joacă un rol indispensabil în obținerea performanțelor economice externe. Se poate afirma că există o corelație directă între nivelul promovării imaginii țării și volumul comerțului exterior, precum și volumul investițiilor atrase. Anume promovarea activă a unei imagini favorabile țării va duce la obținerea unor rezultate politico-economice calitative și cantitative scontate precum:

- asigurarea credibilității Republicii Moldova ca stat în care investițiile sunt garantate de riscuri și pot fi plasate în activități economice profitabile și durabile.
- asigurarea atractivității Republicii Moldovei drept destinație pentru fluxurile investiționale la nivel de țară, regiune, ramură economică și informarea investitorilor privind oportunitățile investiționale în cadrul acestora.
- promovarea imaginii Republicii Moldova de țară producătoare de mărfuri calitative și cu potențial turistic sporit.

Reieșind din situația politico-economică actuală, se vor întreprinde măsuri concrete în vederea informării active și continue, pe plan internațional, asupra entității Republicii Moldova într-o manieră favorabilă țării, cum ar fi:

- implementarea diverselor măsuri promoționale.
- organizarea Misiunilor oamenilor de afaceri.
- organizarea în străinătate a zilelor "Moldova prezintă".
- organizarea prezentărilor tematice.
- reflectarea imaginii țării în cadrul surselor media de peste hotare.
- distribuirea materialelor publicitare despre economia țării prin intermediul Misiunilor Diplomatice, instituțiilor de profil și comunității de afaceri din țările străine.

Pentru a evita situația unei implementări haotice a măsurilor stipulate mai sus, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene propune elaborarea strategiei naționale de promovare a imaginii țării, care va fi orientată spre elaborarea și implementarea ulterioară a unui complex

de măsuri organizatorice, economice și juridice speciale, precum și a mecanismelor/instrumentelor de promovare activă a imaginii favorabile a țării în exterior.

Atragerea asistenței economice externe

Un obiectiv important al Diplomației Economice îl constituie identificarea, negocierea și atragerea asistenței financiare externe pentru finanțarea realizării priorităților dezvoltării economiei naționale a țării.

O atenție deosebită va fi acordată atragerii asistenței financiare externe nerambursabile sub formă de ajutoare, grant-uri, precum și implementarea unor programe specifice de asistență tehnică.

Totodată, se va examina posibilitatea obținerii în străinătate a unor credite guvernamentale și comerciale în condiții avantajoase, destinate re tehnologizării, restructurării și dezvoltării industriei, diversificării producției, revigorării complexului productiv național, etc.

O atenție sporită se va atrage asupra asigurării participării țării la diverse programe de asistență (TACIS, PHARE, USAID, SIDA etc.) cu beneficierea ulterioară de asistență tehnică din partea donatorilor străini.

Dezvoltarea colaborării cu organizațiile economice internaționale

Eficientizarea diplomației comerciale pe plan multilateral are drept scop aprofundarea relațiilor între Republica Moldova și organismele economice internaționale în vederea influențării și promovării intereselor naționale cu o mai mare eficacitate. Valorificarea deplină a oportunităților oferite Republicii Moldova în calitatea sa de membru al organizațiilor de talie mondială, europeană și regională va rămâne o prioritate a Diplomației Economice pe plan multilateral.

Astfel, obiectivele diplomației economice pe plan multilateral vor viza:

- promovarea intereselor economice naționale în cadrul Organizațiilor economice internaționale și regionale, precum: Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Organizația Mondială a Comerțului, Organizația Economică pentru Cooperare și Dezvoltare, Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Organizația Mondială a Vămirilor.
- valorificarea deplină a participării Republicii Moldova în cadrul organizațiilor economice internaționale și regionale prin formularea de propuneri referitor la sporirea eficienței de participare.
- monitorizarea angajamentelor financiare ale Republicii Moldova față de toate organismele internaționale la care țara noastră este parte.
- optimizarea participării delegațiilor Republicii Moldova la Forumurile Economice și Investiționale Internaționale.
- încurajarea cooperării transfrontaliere, prin prisma acordării suportului necesar realizării unor proiecte comune cu alte țări.

Optimizarea colaborării MAEIE pe linie economica cu instituțiile guvernamentale naționale

Realizarea cu succes a obiectivelor Diplomației Economice depinde în mare măsură de nivelul de interacțiune dintre MAEIE și instituțiile de profil din țară. În acest sens, MAEIE pledează pentru o colaborare strânsă cu Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Finanțelor, Camera de Comerț și Industrie și Agenția pentru Promovarea Exportului și Atragerea Investițiilor prin prisma următoarele acțiuni:

- instituirea unui sistem de colaborare eficientă între instituțiile de profil și cu comunitatea de afaceri din țara noastră.
- cooperarea cu instituțiile guvernamentale în vederea elaborării propunerilor privind politica Republicii Moldova în domeniul colaborării comercial-economice, în conformitate cu Programul de guvernare și angajamentele internaționale asumate în plan multilateral și bilateral.
- coordonarea activității instituțiilor guvernamentale de resort din Republica Moldova în vederea elaborării și prezentării proiectelor de investiții, organizării misiunilor comerciale și expozițiilor de produse moldovenești, facilitării și stabilirii contactelor de afaceri cu partenerii străini.
- definitivarea, în comun, a pozițiilor Republicii Moldova în cadrul organizațiilor economice.
- asistarea ministerelor Republicii Moldova în domeniul dezvoltării relațiilor economice externe, prin elaborarea de avize, demersuri politico-diplomatice, transmiterea de instrucțiuni sau solicitarea informațiilor necesare de la Misiunile Diplomatice respective.
- coordonarea participării delegațiilor Republicii Moldova la Forurile economice internaționale, seminarele și simpozioanele de profil economic și investițional.
- monitorizarea și coordonarea activității organizațiilor, care întreprind activități de promovare a exporturilor de mărfuri și servicii, atragerea investițiilor străine, formarea imaginii țării, precum: Camera de Comerț și Industrie, Organizația pentru Promovarea exportului și atragerea investițiilor din Republica Moldova, Misiunile oamenilor de afaceri peste hotare, uniunile și asociațiile de producători naționali.

3. Acțiunea MAEIE și Misiunilor Diplomatice în vederea implementării obiectivelor Diplomației Economice

Obiectivele Diplomației Economice sunt promovate de către Direcția Relații Economice Internaționale a MAEIE și Misiunile Diplomatice ale RM peste hotare.

DREI are sarcina de elaborare a politicii economice externe și promovare a acesteia prin intermediul Misiunilor Diplomatice, precum și are rolul de coordonator între reprezentanțele diplomatice ale Republicii Moldova, instituțiile de profil economic din țară și mediul de afaceri autohton.

Rolul practic în promovarea Diplomației Economice revine Misiunilor Diplomatice care au drept atribuții:

Promovarea cooperării economice și a exporturilor

1. Promovarea dialogului economic cu instituțiile de stat și cu cele private peste hotare cu scopul sensibilizării acestora în luarea deciziilor economice și comerciale vizavi de RM. Identificarea căilor de promovare eficientă a relațiilor economice bilaterale.
2. Întreprinderea acțiunilor de Lobby pentru promovarea intereselor economice ale Republicii Moldova în țara de reședință și în statele de acreditare prin cumul.

3. Susținerea instituirii colaborării comercial-economice, prin oferirea suportului necesar în crearea, în țara de reședință și în statele de acreditare prin cumul, a Asociațiilor bilaterale, Caselor de comerț, etc.
4. Extinderea cadrului juridic bilateral în domeniul comercial-economic, prin identificarea oportunităților negocierii unor acorduri preferențiale în interesul RM. Inițierea și participarea la negocierea acordurilor la nivel guvernamental.
5. Elaborarea unei analize a potențialului economic a țării de reședință cu scopul determinării strategiei și tacticii de acțiune pe linie economică.
6. Elaborarea unui calendar de acțiuni în scopul promovării intereselor economice.
7. Organizarea și participarea la Ședințele Comisiilor Mixte, a altor organisme bilaterale pe linie economică.
8. Oferirea suportului informațional în țara de reședință și de acreditare prin cumul cu privire la mersul reformelor economice din RM, optimizarea cadrului legislativ în domeniu, prezentarea climatului investițional, promovarea proiectelor de investiții, tenderelor și licitațiilor publice care au loc în Republica Moldova.
9. Informarea agenților economici și instituțiilor cointeresate din țările de acreditare despre evenimentele cu caracter economic preconizate în Republica Moldova (expoziții specializate, târguri, seminare, conferințe).
10. Studiarea experienței țărilor străine în promovarea dimensiunii economice.
11. Elaborarea informațiilor cu caracter economic de interes pentru comunitatea oamenilor de afaceri din Republica Moldova, între care sinteze și analize cu privire la economia țării de reședință și a statelor de acreditare prin cumul, evoluțiile fiscale, macroeconomice, etc.
12. Susținerea business-ului moldovenesc peste hotarele țării prin intermediul apărării intereselor sale pe piețele externe, conformării standardelor de competitivitate.
13. Acordarea sprijinului în stabilirea relațiilor de parteneriat între companiile de stat și agenții economici din Republica Moldova și mediul de afaceri din țara de reședință și din statele de acreditare prin cumul
14. Organizarea și participarea la acțiuni promoționale destinate promovării produselor autohtone pe piețele străine, între care „Moldova Prezintă”, „Fabricat în Moldova”, Misiunile oamenilor de afaceri. Elaborarea propunerilor cu privire la oportunitățile de organizare a evenimentelor economice specializate.
15. Participarea la evenimentele pe linie economică, expoziții, conferințe, târguri, seminare, organizate de către instituțiile de profil și mediul de afaceri din țara de reședință cu informarea ulterioară a MAEIE și mediului de afaceri autohton.
16. Contribuirea la echilibrarea schimburilor comerciale cu țara de reședință și cu statele de acreditare prin cumul.
17. Concentrarea eforturilor în vederea susținerii și majorării exporturilor de mărfuri și servicii pe piețe noi.
18. Obținerea și sistematizarea informației privind piețele potențiale de desfacere și transferarea ei operativă în cercurile oamenilor de afaceri.
19. Promovarea principiilor și acordurilor de reducere a barierei tarifare și netarifare în comerț, a barierei în procesul de investire în conformitate cu normele și principiile Organizației Mondiale a Comerțului.
20. Diseminarea de informații cu caracter comercial-economic de interes pentru comunitatea de afaceri din țara de reședință și din statele de acreditare prin cumul.
21. Elaborarea și reactualizarea sistematică de către Misiunile Diplomate a unui “Îndrumar de afaceri”, care ar include informații cu privire la economia și mediul de afaceri din țara de reședință sau acreditare, alte informații utile comunității de afaceri din Republica Moldova. Elaborarea și reactualizarea sistematică a listei de produse cele mai solicitate pe piața țării de reședință și a statelor de acreditare prin cumul.

Atragerea investițiilor străine în Republica Moldova

1. Informarea comunității de afaceri din țările de acreditare despre climatul de afaceri și investiții din RM, precum și despre domeniile principale ale economiei moldovenești unde se necesită investiții.
2. Promovarea în țările de acreditare a proiectelor investiționale din Republica Moldova elaborate de către instituțiile de profil din țară. Întreprinderea acțiunilor necesare atragerii în RM a unui volum de investiții de capital și tehnologii moderne în domenii economice și de infrastructură, în special cele de importanță națională strategică.
3. Identificarea companiilor majore din țara de acreditare în vederea sensibilizării acestora de a investi în Republica Moldova.
4. Studiarea și identificarea posibilităților de obținere a asistenței țărilor de acreditare sub formă de grant-uri sau credite concesionale, dar și a asistenței umanitare legate de situații extraordinare precum secetă, inundații, etc.

Activitatea reprezentanților comercial-economici din cadrul Misiunilor Diplomatice va fi reflectată în rapoartele lunare și trimestriale precum și la solicitarea conducerii MAEIE.

Toată corespondența pe linie economică a Misiunilor Diplomatice la nivel de lucru va fi purtată cu MAEIE.

Direcția Relații Economice Internaționale

14.01.2010